

Wtorek, 18 maja 2021 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2021)0220

Przegląd funkcjonowania Funduszu Solidarności Unii Europejskiej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie przeglądu funkcjonowania Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (2020/2087(INI))

(2022/C 15/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 174 i 175, art. 212 ust. 2 i art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej ⁽¹⁾ („rozporządzenie FSUE”) oraz jego późniejsze zmiany z dnia 15 maja 2014 r. i 20 marca 2020 r.,
- uwzględniając wszystkie sprawozdania opublikowane przez Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu, w szczególności jego sprawozdanie z dnia 31 marca 2014 r. zatytułowane „Zmiana klimatu 2014: skutki, adaptacja i wrażliwość”,
- uwzględniając porozumienie paryskie przyjęte 22 kwietnia 2016 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 stycznia 2013 r. w sprawie Funduszu Solidarności Unii Europejskiej – wdrożenia i stosowania ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie Funduszu Solidarności Unii Europejskiej: ocena ⁽³⁾,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 15 maja 2019 r. w sprawie oceny funkcjonowania Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w latach 2002–2017 (SWD(2019)0186),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/461 z dnia 30 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 w celu zapewnienia pomocy finansowej państwom członkowskim i państwom prowadzącym negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii znacząco dotkniętym w związku z poważnym stanem zagrożenia zdrowia publicznego ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami ⁽⁵⁾,
- uwzględniając stanowisko Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 w celu zapewnienia pomocy finansowej państwom członkowskim i państwom prowadzącym negocjacje w sprawie przystąpienia do Unii, które odczuły znaczące skutki poważnego stanu zagrożenia zdrowia publicznego (COM(2020)0114),

⁽¹⁾ Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. C 440 z 30.12.2015, s. 13.

⁽³⁾ Dz.U. C 224 z 27.6.2018, s. 140.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 99 z 31.3.2020, s. 9.

⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0054.

Wtorek, 18 maja 2021 r.

- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640),
  - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
  - uwzględniając opinię Komisji Budżetowej,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego (A9-0052/2021),
- A. mając na uwadze, że Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (FSUE), ustanowiony rozporządzeniem FSUE w następstwie dużych powodzi, które nawiedziły Europę Środkową w 2002 r., zapewnia pomoc finansową państwom członkowskim i krajom przystępującym dotkniętym poważnymi lub regionalnymi klęskami żywiołowymi oraz borykającymi się z poważnymi stanami zagrożenia zdrowia publicznego; mając na uwadze, że FSUE stanowi prawdziwą wartość dodaną UE i namacalnie świadczy o woli wykazania się solidarnością z ludnością regionów UE dotkniętych takimi klęskami;
- B. mając na uwadze, że w rezolucji z dnia 17 kwietnia 2020 r. w sprawie skoordynowanych działań UE na rzecz walki z pandemią COVID-19 i jej skutkami Parlament Europejski przypomniał, że solidarność między państwami członkowskimi nie jest opcjonalna, lecz stanowi rzeczywiste zobowiązanie wynikające w szczególności z art. 2 i art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej oraz jest filarem wartości UE, o których mowa w art. 3 ww. traktatu; mając na uwadze, że w rezolucji tej Parlament Europejski wezwał Komisję do wzmocnienia wszystkich elementów jej zarządzania kryzysowego i mechanizmu reagowania na klęski żywiołowe;
- C. odnotowuje z zainteresowaniem, że zgodnie z niedawno przeprowadzonym badaniem opinii publicznej dwie trzecie obywateli UE uważa, że Unia Europejska powinna posiadać większe kompetencje do walki z nieprzewidywanymi kryzysami, takimi jak kryzys związany z COVID-19, a ponad połowa uważa, że UE powinna mieć większe środki finansowe na walkę z tymi kryzysami⁽⁶⁾; mając na uwadze, że obecny kryzys zdrowotny ma bardzo istotny wymiar ludzki, dlatego UE i państwa członkowskie powinny podjąć odpowiednie działania w duchu solidarności;
- D. mając na uwadze, że dotychczasowe interwencje FSUE objęły około stu klęsk żywiołowych w 23 państwach członkowskich i 1 kraju przystępującym na łączną kwotę około 6,6 mld euro⁽⁷⁾;
- E. mając na uwadze, że w 2017 i 2018 r. klęski powodzi były podstawą dla około dwóch trzecich wszystkich wniosków o pomoc z FSUE, chociaż w okresie sprawozdawczym występowały również istotne burze, pożary lasów i trzęsienia ziemi;
- F. mając na uwadze, że należy docenić użyteczność FSUE, podkreśloną w ocenie Komisji, w szczególności w odniesieniu do zmniejszenia obciążenia wszystkich władz krajowych, regionalnych i lokalnych związanego ze wspieraniem działań na rzecz odbudowy w następstwie poważnych krajowych lub regionalnych klęsk żywiołowych lub poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego, zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu FSUE (w wersji zmienionej);
- G. mając na uwadze, że ramy regulacyjne FSUE zostały zmienione w 2014 r. na mocy rozporządzenia zmieniającego (UE) nr 661/2014⁽⁸⁾, dzięki czemu umożliwiono uproszczenie procedur, skrócenie czasu reakcji na składane wnioski, ustanowienie bardziej przejrzystych kryteriów kwalifikowalności wniosków o pomoc w przypadku klęsk regionalnych, przedłużenie okresu wdrażania i wprowadzenie przedpłat, o co Parlament wielokrotnie wnosił; mając na uwadze, że osiągnięto dalsze postępy w drodze zmiany rozporządzenia w marcu 2020 r., w szczególności w odniesieniu do zwiększenia poziomu płatności zaliczkowych i uproszczenia procesu przydziału środków FSUE;
- H. mając na uwadze, że odsetek zatwierdzonych wniosków o pomoc w przypadku poważnych klęsk wynosi 100 %, natomiast w przypadku klęsk regionalnych – będących kategorią, w której wnioski najczęściej dotyczą – odsetek ten wzrósł z 32 % do 85 % w wyniku zmiany rozporządzenia FSUE w 2014 r.;
- I. mając na uwadze, że choć reforma rozporządzenia z 2014 r. przyczyniła się do wydłużenia okresu na przygotowanie i złożenie wniosków o wkład finansowy z FSUE z 10 do 12 tygodni, w znacznej liczbie przypadków wymagane są dalsze uzupełnienia, co skutkuje opóźnieniem uzyskania dostępu do dotacji; mając na uwadze, że z tego względu Komisja powinna przedstawić uproszczone wytyczne dotyczące wymogów, jakie muszą spełniać wnioski, aby w ten sposób ograniczyć obciążenia administracyjne;

⁽⁶⁾ <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/press-room/20201113IPR91602/sondaz-ue-potwierdza-apel-obywateli-o-wieksze-uprawnienia-ue-w-walce-z-pandemia>

⁽⁷⁾ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/An-overview-of-the-EU-Solidarity-Fund-2002-2019/qpif-qzyn>

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 661/2014 z dnia 15 maja 2014 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 1012/2002 ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 143).

Wtorek, 18 maja 2021 r.

- J. mając na uwadze, że okres niezbędny do uruchomienia dotacji w całości mógłby ulec dalszemu skróceniu, z myślą o spełnieniu pilnej potrzeby wykazania się przez UE solidarnością;
- K. mając na uwadze, że interwencje FSUE pokrywają jedynie przywrócenie poprzedniego stanu infrastruktury w sektorach energetyki, wody i kanalizacji, telekomunikacji, transportu, zdrowia i edukacji, a nie pokrywają dodatkowych kosztów wynikających z odbudowy infrastruktury bardziej wytrzymałej na klęski i zapewniającej większą odporność na zmiany klimatu, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Zielonego Ładu, które to dodatkowe koszty muszą być finansowane ze środków własnych kraju beneficjenta i z innych funduszy unijnych, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Fundusz Spójności;
- L. mając na uwadze interesujący fakt, że jak wykazał kryzys wywołany epidemią COVID-19, konieczne jest osiągnięcie większych synergii między instrumentami polityki spójności i FSUE; mając na uwadze, że należy uznać, iż FSUE został stworzony w celu podejmowania krótko- i średnioterminowych działań w obliczu klęsk żywiołowych, a polityka spójności (EFRR i Fundusz Spójności) ma na celu długoterminowe planowanie w dziedzinie ochrony ludności, infrastruktury mającej na celu zapobieganie zagrożeniom i zarządzanie nimi, a także w dziedzinie działań na rzecz zwiększenia odporności, przyczyniając się do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu;
- M. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący rozszerzenia zakresu FSUE na poważne stany zagrożenia zdrowia publicznego, a także późniejsze wejście w życie rozporządzenia (UE) 2020/461;
- N. mając na uwadze, że zmiany klimatyczne będą powodować nasilenie i częstsze występowanie klęsk żywiołowych; podkreślając w związku z tym użyteczność wprowadzonego w 2014 r. budżetowego mechanizmu dynamicznego przyznawania środków, który między innymi umożliwił FSUE przekazanie rekordowego dla FSUE wkładu finansowego w wysokości 1,2 mld EUR w czasie trzęsień ziemi, które nawiedziły Włochy w latach 2016 i 2017 r.;
- O. mając na uwadze, że zgodnie z art. 7 rozporządzenia w sprawie FSUE działania finansowane przez Fundusz są zgodne z postanowieniami TFUE i instrumentami przyjętymi na jego mocy, ze strategiami politycznymi i środkami UE w szczególności w dziedzinie ochrony środowiska, zapobiegania ryzyku klęsk żywiołowych i zarządzania nim, przystosowania się do zmiany klimatu, w tym, w razie potrzeby, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego;
- P. mając na uwadze, że nowe wieloletnie ramy finansowe (WRF) przewidują nową pulę budżetową pod nazwą „rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej” (SEAR) obejmującą FSUE oraz rezerwę na pomoc nadzwyczajną (EAR), która ma być z jednej strony uruchamiana w przypadku sytuacji nadzwyczajnych wynikających z poważnych klęsk żywiołowych w państwach członkowskich lub w państwach przystępujących (FSUE), a z drugiej strony w przypadku konkretnych pilnych potrzeb w Unii lub w państwach spoza UE, w szczególności podczas kryzysów humanitarnych (EAR);
- Q. mając na uwadze, że trudna sytuacja klimatyczna stanowi jeden z trwałych czynników znacznie ograniczających rozwój regionów najbardziej oddalonych, na co zwrócono uwagę między innymi w art. 349 TFUE; mając na uwadze, że w związku z tym należy przyjąć specjalne środki zmierzające do określenia warunków stosowania Traktatów, w tym wspólne strategie polityki;
- R. mając na uwadze, że należy zwrócić szczególną uwagę na regiony najbardziej oddalone (RNO), wyspy, a także regiony górskie, regiony słabo zaludnione oraz wszystkie obszary szczególnie narażone na klęski żywiołowe;
- S. mając na uwadze, że należy ubolewać, iż rozporządzenie w sprawie FSUE obecnie nie umożliwia składania wniosków o pomoc w wymiarze transgranicznym, pomimo że niektóre obszary szczególnie narażone na klęski żywiołowe, takie jak regiony górskie, często mają charakter transgraniczny;
1. wyraża zaniepokojenie, że na skutek zmian klimatycznych ekstremalne zjawiska pogodowe i klęski żywiołowe będą coraz liczniejsze i bardziej nasilone; uważa, że inwestycje w zapobieganie klęskom i łagodzenie zmiany klimatu zgodnie z Europejskim Zielonym Ładem mają niezwykle istotne znaczenie; podkreśla, że państwa członkowskie muszą poczynić większe starania o inwestycje w środki łagodzące skutki zmiany klimatu, uwzględniając fakt, że wiele klęsk żywiołowych stanowi bezpośrednią konsekwencję działalności człowieka, a powodzie, trzęsienia ziemi, pożary lasów, susze i inne klęski żywiołowe mogą wymknąć się spod kontroli, w związku z czym niezbędne jest przyjęcie odpowiednich środków;
  2. uważa, że FSUE jest jednym z najbardziej konkretnych przejawów solidarności UE i że wszyscy obywatele UE oczekują takiej solidarności w przypadku wystąpienia klęsk lub poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego;
  3. podkreśla z zaniepokojeniem, że w ostatnich latach obywatele UE stanęli w obliczu wielu klęsk, które zrujnowały życie ludzkie, mienie, środowisko i dziedzictwo kulturowe;

Wtorek, 18 maja 2021 r.

4. zwraca uwagę na fakt, że obecnie regularnie dochodzi do poważnych i regionalnych klęsk żywiołowych oraz poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego, a najnowszymi tego przykładami są: pandemia COVID-19 wywierająca poważny wpływ na życie wszystkich Europejczyków oraz na gospodarkę europejską, występujące na całym kontynencie pożary lasów, w tym również w tak nietypowych dla pożarów miejscach jak Arktyka, serie gwałtownych trzęsień ziemi, które wstrząsnęły Europą, szczególnie te we Włoszech w latach 2016–2017, które były przyczyną setek ofiar oraz strat szacowanych na blisko 22 mld EUR, czy też trzęsienia ziemi w Chorwacji w marcu 2020 r. i grudniu 2020 r.; przypomina również, że burze, silne opady deszczu i powodzie spowodowały znaczne szkody w wielu miastach i dolinach, a coraz silniejsze huragany siały spustoszenie w najbardziej oddalonych regionach, jak huragan Irma w 2017 r. na Saint-Martin oraz huragan Lorenzo w 2019 r. na Azorach, które spowodowały wyjątkowe zniszczenia; w tym kontekście przypomina, że obszary szczególnie narażone, takie jak wyspy oraz regiony górskie, regiony słabo zaludnione i najbardziej oddalone są często w największym stopniu dotknięte skutkami zmiany klimatu;

5. przypomina, że jak najszybsze, sprawne i elastyczne kierowanie pomocy i środków do dotkniętych regionów ma zasadnicze znaczenie oraz podkreśla, że synergia między FSUE a Unijnym Mechanizmem Ochrony Ludności i komponentem dostosowawczym do zmian klimatu EFRR są niezbędne do stworzenia kompleksowego rozwiązania na rzecz reagowania i zwiększania odporności; wzywa Komisję do kontynuowania prac nad wytycznymi dotyczącymi uproszczonego korzystania z FSUE w celu ułatwienia działań władz krajowych, regionalnych i lokalnych; podkreśla, że synergia między FSUE a – między innymi – ww. unijnymi instrumentami finansowania należy wykorzystywać w sposób elastyczny i w najszerszym zakresie; przypomina, że w sprawozdaniu z realizacji składanym przez każde państwo-beneficjenta należy wyszczególnić środki zapobiegawcze – w tym wykorzystanie unijnych funduszy strukturalnych – wprowadzone lub proponowane w celu ograniczenia przyszłych szkód i uniknięcia, w miarę możliwości, powtórzenia się podobnych klęsk żywiołowych;

6. przypomina, że według Biura ONZ ds. Zmniejszania Ryzyka Związanego z Klęskami Żywiołowymi na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat (2000–2019) wystąpiło 7 348 poważnych klęsk żywiołowych, które pochłonęły 1,23 mln ofiar, dotknęły 4,2 mld ludzi i spowodowały straty gospodarcze na całym świecie w wymiarze 2,97 bln USD;

7. przypomina, że według Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) w okresie od 1980 do 2019 r. w państwach członkowskich EEA ekstremalne zdarzenia pogodowe związane z klimatem spowodowały straty gospodarcze o łącznej szacowanej wartości 446 mld EUR;

8. uważa, że poważne i regionalne klęski żywiołowe i poważne stany zagrożenia zdrowia publicznego mają głębsze skutki gospodarcze i społeczne na obszarach najmniej rozwiniętych i najbardziej narażonych, jak wyspy, obszary górskie i regiony słabo zaludnione, dlatego w ramach FSUE należy podjąć bardziej adekwatne środki na tych terytoriach;

Zarządzenie klęskami żywiołowymi, ocena szkód i uproszczenie procedur

9. zwraca uwagę na różne rodzaje zagrożeń związanych z klęskami żywiołowymi, w obliczu których stoi UE, i podkreśla, że dotkliwość niektórych klęsk żywiołowych nie zależy wyłącznie od zmiany klimatu, ale w niektórych przypadkach wpływ na nią mają czynniki wywołane przez człowieka, w tym nieostrożne planowanie przestrzenne; uważa, że inwestycje w zapobieganie zagrożeniu klęskami i zarządzanie tym zagrożeniem w UE przez budowę infrastruktury prewencyjnej mają podstawowe znaczenie; zaleca w tym zakresie państwom członkowskim wprowadzenie, wraz z Komisją, planów zarządzania klęskami i zapobiegania im, umożliwiających dokładną i szybką ocenę szkód; podkreśla, że FSUE ma być prostym instrumentem, który UE może udostępnić władzom krajowym, regionalnym i lokalnym;

10. wzywa Komisję, aby w kontekście przyszłej reformy FSUE kontynuowała prace nad uproszczeniem i przyspieszeniem procedury składania wniosków przez państwa członkowskie, na przykład poprzez zwrócenie szczególnej uwagi na uproszczenie wniosków o uruchomienie FSUE w kilku regionach w kontekście klęsk transgranicznych, tak aby zapewnić szybszą reakcję na nasilenie poważnych i regionalnych klęsk żywiołowych oraz poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego;

11. uważa, że zmiany klimatyczne i nasilenie klęsk żywiołowych osłabiają w coraz większym stopniu terytoria i regiony; w związku z tym wzywa Komisję do rozważenia przeglądu FSUE w celu lepszego uwzględnienia klęsk na szczeblu regionalnym; podkreśla ponadto rolę programów EFRR – w synergii z programami rozwoju obszarów wiejskich – w łagodzeniu zagrożeń, takich jak zagrożenia tektoniczne i hydrogeologiczne, i zapobieganiu im; zwraca uwagę na to, że susze zostały objęte zakresem rozporządzenia w sprawie FSUE podczas przeglądu dokonanego w 2014 r., zauważa jednak, że stanowią one powtarzający się element zmian klimatycznych w UE oraz że trudno jest ocenić ich skutki gospodarcze; wzywa Komisję do oceny konkretnych skutków susz i do odpowiedniego zajęcia się nimi w kontekście przyszłej reformy FSUE;

Wtorek, 18 maja 2021 r.

12. apeluje do Komisji i do państw członkowskich, aby wzmocniły swój potencjał badawczy i edukacyjny w celu wprowadzenia systemu zapewniającego lepsze przygotowanie do zapobiegania klęskom i zarządzania nimi, a także minimalizującego skutki podobnych kryzysów;
13. wzywa do zwiększonej koordynacji i współpracy między instytucjami badawczo-rozwojowymi państw członkowskich, zwłaszcza tymi, które zmagają się z tego typu zagrożeniami; wzywa do doskonalenia systemów wczesnego ostrzegania w państwach członkowskich oraz tworzenia nowych powiązań i wzmocnienia powiązań już istniejących między poszczególnymi systemami wczesnego ostrzegania;
14. sugeruje, aby państwa członkowskie określiły inwestycje, projekty i narzędzia w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności w celu ograniczenia szkód w następstwie klęsk żywiołowych i zdrowotnych oraz zapobiegania im;
15. zwraca się do Komisji o zapewnienie rozpowszechniania dobrych praktyk dotyczących zarządzania instytucjonalnymi strukturami koordynacji i wykorzystania ich w sytuacji klęski żywiołowej;
16. przypomina o trudnościach, na które napotykają państwa-beneficjenci w sytuacji, gdy należy w bardzo krótkim czasie określić dokładną wartość szkód, i sugeruje, aby Komisja przygotowała wytyczne dotyczące uproszczonych metod służących określaniu kwoty pomocy udostępnianej z FSUE, również w celu minimalizacji ewentualnych błędów i dalszych opóźnień;
17. podkreśla, że dzięki korzystaniu z FSUE umocnił się proces uczenia się władz krajowych, regionalnych i lokalnych, w wyniku czego władze te poddały ocenie stosowane przez siebie ogólniejsze polityki zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi; podkreśla konieczność zmniejszenia obciążeń biurokratycznych i wzmocnienia budowania zdolności poprzez wsparcie techniczne i administracyjne dla państw-beneficjentów, aby pomóc im w opracowaniu strategii zarządzania i długoterminowych strategii mających na celu ograniczenie skutków poważnych i regionalnych klęsk żywiołowych oraz poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego; wzywa państwa członkowskie do poprawy komunikacji z władzami lokalnymi i regionalnymi na kolejnych etapach oceny, przygotowywania wniosków i wdrażania projektów w celu przyspieszenia procedur administracyjnych;
18. apeluje do Komisji, aby w przyszłym przeglądzie FSUE skupiła się – w zakresie w jakim, będzie to tylko możliwe – na regionach najbardziej narażonych na poważne lub regionalne klęski żywiołowe lub poważne stany zagrożenia zdrowia publicznego, zwłaszcza na regionach najbardziej oddalonych, wyspach, regionach górskich i regionach o wysokiej aktywności sejsmicznej lub wulkanicznej, oraz na przyszłych kryzysach w dziedzinie zdrowia publicznego;
19. uważa, że należy podsumować sytuację w związku z huraganami, które uderzyły w kraje i terytoria zamorskie; jest zdania, że rezerwa na pomoc nadzwyczajną i inne instrumenty pomocy zewnętrznej powinny być w pełni wykorzystywane do łagodzenia zaistniałych szkód; jest ponadto przekonany, że należy przeznaczyć odpowiednie środki finansowe na te instrumenty pomocy zewnętrznej, aby pomóc krajom i terytoriom zamorskim;

Zasoby finansowe i sprawy przydział środków

20. przypomina, że w zmienionym wniosku w sprawie WRF na lata 2021–2027 przedstawionym 27 maja 2020 r. Komisja przewidziała maksymalny roczny budżet dla FSUE wysokości 1 mld EUR (w cenach z 2018 r.), odnotowuje jednak, że zgodnie z porozumieniem w sprawie nowych WRF FSUE został połączony z rezerwą na pomoc nadzwyczajną (EAR) w ramach nowej puli środków pod nazwą „Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej” (SEAR) wynoszącej rocznie 1,2 mld EUR;
21. uznaje, że zaletą utworzenia SEAR może być zwiększenie elastyczności; zwraca uwagę jednak, że w obecnie proponowanym modelu budżet FSUE jest niepewny z uwagi na jego uzależnienie od środków przydzielanych w ramach EAR; uważa, że należy ściśle monitorować zarządzanie SEAR, aby się upewnić, czy kwota oraz klucz podziału środków określone dla tego nowego instrumentu finansowego odpowiadają potrzebom FSUE, zważywszy na rozszerzenie jego zakresu zastosowania oraz w obliczu rozmiarów i coraz większej liczby sytuacji nadzwyczajnych wynikających w szczególności z poważnych i regionalnych klęsk żywiołowych oraz poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego;
22. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że przegląd FSUE przyjęty w marcu 2020 r. umożliwił zwiększenie wartości zaliczek z 10 % do 25 % kwoty zakładanego wkładu finansowego oraz maksymalnej kwoty zaliczek z 30 do 100 mln EUR; podkreśla w tym kontekście znaczenie przedpłat dla zwiększenia skuteczności programów pomocowych, zwłaszcza w regionach i społecznościach lokalnych o ograniczonych alternatywnych źródłach finansowania; zwraca się do Komisji o zastanowienie się nad dodatkowymi sposobami promowania tej opcji i wzywa do zwiększenia wysiłków operacyjnych w celu skrócenia średniego czasu uwalniania zaliczek, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony budżetu UE;

Wtorek, 18 maja 2021 r.

23. zauważa, że większość wielkich budynków położonych w regionach najbardziej oddalonych (jak porty, lotniska i szpitale) to budynki użyteczności publicznej, które – choć są niezbędne do funkcjonowania tych niewielkich terytoriów – są w dużym stopniu narażone na katastrofy ekologiczne; w związku z tym uważa, że wsparcie finansowe z FSUE dla regionów najbardziej oddalonych należy zwiększyć o ponad 2,5 % kwoty otrzymywanej na usunięcie skutków katastrof w przeszłości, aby umożliwić tym regionom szybkie przywrócenie i poprawę poprzedniego stanu rzeczy;
24. stwierdza, że czas niezbędny na wypłatę przedpłat wynosi średnio pięć miesięcy, i zwraca się do Komisji o rozważenie rozwiązań zapewniających szybszą reakcję;
25. zauważa ponadto, że czas potrzebny na uzyskanie całej kwoty dotacji z FSUE przez beneficjenta wynosi średnio jeden rok; apeluje do Komisji, aby w kontekście przyszłej reformy zbadała możliwość uproszczenia i uelastycznienia mobilizacji Funduszu w możliwie największym zakresie, aby zapewnić szybkość działania i natychmiastową pomoc dla regionów lub krajów dotkniętych klęską;
26. biorąc pod uwagę powyższe, a także mając na uwadze rozszerzenie zakresu Funduszu, uważa, że w przyszłości konieczna może być ocena budżetu FSUE, a następnie, w razie konieczności, odpowiednie dostosowanie finansowania, aby zapewnić środki niezbędne dla prawdziwego narzędzia solidarności UE oraz aby dopilnować, by budżet był wystarczająco obszerny, aby skutecznie radzić sobie z poważnymi i regionalnymi klęskami żywiołowymi oraz poważnymi stanami zagrożenia zdrowia publicznego, nie tylko w celu naprawy szkód, ale również w celu budowania odporności na zmianę klimatu;
27. podkreśla, że przyznawanie dotacji z FSUE, zarządzanie nimi i wdrażanie ich powinno być jak najbardziej przejrzyste oraz że dotacje muszą być wykorzystywane zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami;

Zapobieganie zagrożeniom i jakość odbudowy

28. wnosi, aby kryteria określania projektów „kwalifikujących się” do otrzymania finansowania z Funduszu w większym stopniu uwzględniały najnowsze zasady zapobiegania zagrożeniom, a także apeluje o to, by w ramach przyszłego przeglądu rozporządzenia w sprawie FSUE w art. 3 w pełni uwzględniono zasadę lepszego odbudowywania, tak aby przy okazji odbudowy umożliwić poprawę jakości infrastruktury w zainteresowanych regionach i lepiej je przygotować z myślą o uniknięciu przyszłych klęsk poprzez budowę infrastruktury prewencyjnej;
29. uważa, że instrumenty typu „kredyty ramowe” realizowane przez Europejski Bank Inwestycyjny mogłyby również zostać wykorzystane do finansowania odbudowy odporniejszej, bezpieczniejszej i bardziej ekologicznej infrastruktury;
30. zwraca się do Komisji o wzmocnienie i uproszczenie synergii między FSUE a funduszami polityki spójności, a także z Unijnym Mechanizmem Ochrony Ludności, w celu skutecznego i zorganizowanego zarządzania ryzykiem w ramach projektów odbudowy w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, nie tylko poprzez budowę trwałej, energooszczędnej i zasobooszczędnej infrastruktury, ale także poprzez wdrażanie środków zapobiegawczych; apeluje także do Komisji o okazanie elastyczności w programowaniu i zmienianiu krajowych lub regionalnych programów w przypadku konieczności reagowania na poważne i regionalne klęski żywiołowe lub poważne stany zagrożenia zdrowia publicznego; w tym kontekście przypomina, że pomoc finansowa z FSUE powinna koncentrować się na większej odporności i wzmocnieniu zrównoważonego charakteru inwestycji na dotkniętych obszarach;

Sytuacje zagrożenia zdrowia

31. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w następstwie zmiany rozporządzenia w sprawie FSUE zaproponowanej przez Komisję 13 marca 2020 r. zakres działań kwalifikujących się do Funduszu został rozszerzony na poważne stany zagrożenia zdrowia publicznego i że obejmuje on obecnie nie tylko pomoc medyczną, ale także środki mające na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób oraz monitorowanie i kontrolowanie rozprzestrzeniania się chorób;
32. podkreśla, że rozszerzenie zakresu stosowania Funduszu w celu przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19 pokazało, że FSUE może być bardziej elastyczny, zarówno pod względem zakresu, jak i kwalifikowalności, ponieważ ma zdolność zapewniania pomocy nie tylko w przypadkach poważnych klęsk żywiołowych, ale również w szybkiej pomocy w sytuacji innych rodzajów poważnych klęsk, takich jak pandemia;
33. uważa, że rozszerzenie zakresu stosowania FSUE wymaga zwiększenia jego budżetu;

Wtorek, 18 maja 2021 r.

34. apeluje do Komisji i państw członkowskich o zacieśnienie współpracy z właściwymi służbami Światowej Organizacji Zdrowia specjalizującymi się w gotowości na wypadek sytuacji nadzwyczajnych, aby opracować plany szybkiego reagowania na sytuacje zagrożenia zdrowia;

Widoczność pomocy finansowej przyznawanej z Funduszu

35. ponownie podkreśla znaczenie informowania społeczeństwa o wymiernych korzyściach płynących z FSUE, aby nadal zwiększać zaufanie obywateli do narzędzi i programów UE; zwraca się do Komisji i państw członkowskich o poprawę widoczności pomocy udzielanej z Funduszu poprzez jednorazowe i ukierunkowane działania komunikacyjne przy równoczesnym priorytetowym traktowaniu szybkości reagowania i udzielania pomocy, szczególnie w celu podkreślenia wartości dodanej UE podczas poważnych i regionalnych klęsk żywiołowych i poważnych stanów zagrożenia zdrowia publicznego, gdyż pomoc ta jest konkretnym wyrazem solidarności UE i jej zdolności świadczenia w praktyce prawdziwej wzajemnej pomocy poprzez udostępnianie znacznych środków budżetowych; zwraca się również do Komisji, aby w ramach przyszłego przeglądu rozporządzenia nałożyła na państwa-beneficjentów obowiązek informowania obywateli o wsparciu finansowym UE dla realizowanych operacji;

o

o o

36. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz państwom członkowskim.
